

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/swiadkowie/24337,Czernek-Maria.html>
2024-04-23, 19:59

Maria Czernek

Maria Czernek

Łodzianka, żona polskiego policjanta zamordowanego przez Sowietów

w Twerze.

Maria Czernek, primo voto Borkowska, z domu Wojtczak, urodziła się 17 czerwca 1920 r. w Łodzi i mieszkała z rodzicami oraz rodzeństwem w dzielnicy Karolew, w tzw. domkach biskupich. Przed wojną uczyła się w szkole powszechnej i gimnazjum, a za namową nauczycielki planowała studiować prawo i zostać adwokatem. W maju 1939 r. wzięła ślub z Janem Borkowskim (ur. 1907 r.) i zamieszkała z nim w wynajmowanym mieszkaniu w Łodzi. Jan Borkowski był policjantem telegrafistą i pełnił służbę w I Komendzie Głównej w Łodzi, a później w X Komisariacie Policji.

Kiedy we wrześniu 1939 r. wybuchła wojna, starszy posterunkowy Jan Borkowski wraz z innymi policjantami został ewakuowany na wschód, a jego żona pozostała w Łodzi. W listopadzie 1939 r. do Marii trafił inny policjant – Władysław Bogimia, przynosząc wieści od męża, że jest w sowieckim obozie, ale żyje i czuje się dobrze. To jedyna wiadomość, która dotarła do Marii od męża. Przez cały okres niemieckiej okupacji Maria Borkowska pracowała w niemieckiej fabryce Telefunken, w której produkowała żarówki i jednocześnie pełniła rolę tłumacza. Przez cały czas nie ustawała w poszukiwaniach męża. Kiedy w 1945 r. skończyła się wojna, za pośrednictwem międzynarodowych organizacji i władz państwowych próbowała odkryć wojenne losy Jana, ale bez skutku. W 1945 r. wszystkie możliwości poszukiwań zostały wyczerpane i sąd uznał Jana Borkowskiego za zaginionego. W tym samym roku Maria wyszła ponownie za mąż.

Dopiero w latach pięćdziesiątych XX w., dzięki dokumentom przekazanym Polsce przez Borysa Jelcyna, na jaw wyszły szczegóły Zbrodni Katyńskiej. Okazało się, że Jan Borkowski był więźniem obozu w Ostaszkowie. Został zamordowany w kwietniu 1940 r. Obecnie spoczywa na Polskim Cmentarzu Wojennym w Miednoje.

Maria Czernek była członkiem Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.” w Łodzi. Uczestniczyła w lekcjach pamięci z uczniami gimnazjów i liceów. Brała udział w pielgrzymkach na polskie cmentarze wojenne w Bykowni, Charkowie, Katyniu i Miednoje. Współtworzyła miejsca pamięci o policjantach II RP na terenie województw łódzkiego i mazowieckiego. To dzięki niej powstała pierwsza w Polsce Aleja Dębów Pamięci Policjantów II RP Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Współpracowała z organizacjami kombatanckimi, Rodziną Katyńską, Związkiem Sybiraków oraz stowarzyszeniami niepodległościowymi. Została odznaczona m.in. Krzyżem Miednoje 1940, Złotym Medalem za Zasługi dla Policji (2017), medalem Stulecia Utworzenia Policji Państwowej (2019). Maria Czernek zmarła 21 kwietnia 2021 r.

Przejdź do relacji

MARIA CZERNEK

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)